

SN
April 12
VI-2030

HUNGARY

EXILE /1200/
Organizations abroad /1200/

HUNGARIAN NATIONAL ANNIVERSARY CELEBRATED IN TRIESTE

SOURCE TRIESTE: RFE News Bureau.

DATE OF OBSERVATION: Current period.

ENGLISH SUMMARY: On March 8 1956 a cultural group of Italo-Hungarian Friendship was organized under the patronage of the cultural center "Francesco Patrizio." Personalities of Italian and Hungarian culture and arts residing in Italy and TRIESTE participated. The group's aim was to establish in its program the recognition of the rights and individuality of all oppressed peoples in a sphere of superior European understanding. The first manifestation organized by the above group was the celebration of the anniversary of Hungarian Liberty Day /March 15, 1848,/ which took place on March 15 1956 at 19 hours in the Ridotto Politeama Rossetti.

EVALUATION COMMENT: None.

X X X

Március 8-án megalakult TRIESTben a FIUMEi, Isztriai és dalmát menekülteket összefogó /Francesco Patrizio" nevű kulturális központ keretein belül a magyar-olasz barátsági és kulturális csoport. Célkitűzéseinek legfontosabb pontja "az összes elnyomott népek jogainak és nemzeti egyéniségének elismerése a felsőbb európai egység keretein belül."

A magyar-olasz csoporthoz számos Itáliában találkozó magyar és olasz személyiség, művész, író, újságíró, valamint a városban tartózkodó magyar menekültek zöme és vezetősége jelentette be csatlakozását.

A magyar-olasz barátság és kulturális csoport többek közt arra is hivatva lesz. hogy a RÓMAi magyarországi követség égisze alatt TRIESTben néhány év óta működő "Associazione

/more/

per le relazioni culturali con l'Ungheria /A Magyarországgal való kulturális kapcsolatokat ápoló szövetség, via San Nicolo, 11, tel. 29.403/ káros tevékenységét a nemzeti emigráció célkitűzéseinek megfelelő módon és eszközökkel ellensúlyozza.

A fenti csoportok kulturális együttműködésének megkezdésére kitűnő alkalmul kínálkozott március 15-ikének megülvése. Az emléknep színhelye a város egyik nagy színházának, a Politeama Rossetti hatalmas vigadótermében volt.

A bevezetőbeszédet Sisinio Zuech orvosprofesszor a "Patrizio" központ elnöke tartotta, és többek között elmondotta, hogy a jelzett központ megalakításakor már felmerült annak a gondolata, hogy a tiszttára olaszjellegű szervezkedést kiterjesszék azon népek csoportképviselőire is, amelyeket történelmi balvégzetük a vasfüggöny mögé zárt s így nincs módjuk szabad kifejezést adni természetes követeléseiknek. Csak most, a központ megalakítása után tíz évre jutottak abba a helyzetbe, hogy megalakítsák az első csoportot s ez az olasz-magyar kulturális csoport lett. Hogy az utóbbiak adták az elsőbbséget, annak oka az, tette hozzá az elnök, hogy "a magyar nép a vitézség és áldozatkészség szimbóluma, mert ideális képviselője annak a nemzetnek, amely a századok folyamán megsemmisítette az Európára és a nyugati civilizációnak megsemmisítésére törő tatár-török barbár támadásokat. Hunyadi János és Velence hőstetteire gondolok itt elsősorban, annak a Hunyadinak, aki a velencei flottával válllvetve szabott gátat a barbár előretörésnek."

A magyar részről kiküldött szonok olasz nyelven széles kitekintést adott a magyar-olasz katonai együttműködés legjelentősebb fegyvertényeire. Árpád fejedelem korától egész a második világháborúig. Rámutatott a kulturális és katonapolitikai kapcsolatok szerves összefüggésére. Behatóan vizsgálta főleg a közös szabadságmozgalmak eredőit és egymásbafonódását. Kossuth és Monti, Klapka és Mazzini, Garibaldi és Türr, Tüköry együttműködését a közös cél érdekében, ismertette a március 15-ike jelentőségét, a 12 pontot, Petőfi szerepét ezen a napon, a Monti Sándor ezredes parancsoksága alatt harcoló olasz légio hőstetteit Erdélyben, a Bánátban, a SZEGEDI ütközetben, amelynek Kossuth is nagy elkeseredéssel adózott. Kitért a Türr és Tüköry vezetése alatt álló magyar Légio fegyvertényeire Garibaldi oldalán, leírta Tüköry hősihalálát PALERMO kapujában felolvasta Garibaldi napiparancsát ezzel kapcsolatban, célzott arra a kultuszra, amelylyel a magyar nép Garibaldi alakját övezi, gyakran emlegetve a Kossuthéval együtt, dalaiban. Idézte a Gabriele d'Annunziótól fogalmazott feliratot, amely a SANMICHELEI közös, magyar olasz

/more/

hősitemetőre van kiírva. Végül megemlékezett a magyar küldöttség látogatásáról d'Annunzio Gárdamenti palotájában, a Vittoriálén, 1922 október 22-én a felolvasta a nagy költőkatona beszédét, amellyel a magyar vendégeket üdvözölte. Ebben Petőfi Nemzeti dalának első verssorát is idézi az olasz poéta saját fordításában és bámulatos magyarságismeretéről tesz tanúságot, Szent István, IV. Béla, Korvin Mátyás, Kossuth, Petőfi mind megelevenedik gyűjtőhatású felidőzésében. Ebből a beszédből ösztönzést merithetünk - fejezte be a fejtegetéseit az ünnepi szónok - Magyarország felszabadítására és arra, hogy felszabadított országunkat visszavezessük a nagy keresztény civilizáció közösségébe és a most kialakulóban levő Egyesült Európa kötelékébe.

Ezután dr. DÁNIEL József szalézi atya, a "San Marco"-ról elnevezett Teológiai Intézet tanára szólt a magyar menekültekhez felidézte a multat és levonta tanulságait a mára, hitre, erőre, kitartásra buzdította a táborlakó magyar menekülteket.

Utána a TRIESZTI menekültek bizottságának elnöke ismertette a vándorzászló történetét. Amint mondotta, ez a zászló a magyar nemzeti emigráció célkitűzéseinek hordozója kíván lenni. Március 15-én Mosig. Santin, Trieszt és Capodistria püspöke szentelte fel és áldotta meg, protestáns részről a helybeli evangélikus egyház. A vándorzászló rendeltetése az - folytatta - hogy elmegy a szabad világon elszórt összes magyar menekült egyesületekhez, amelyek ráillesztik majd szövetségi pecsétjük lenyomatát, hogy majd egyszer visszatérhessen felszabadított hazánkba és tanúságát vigye a nemzeti emigráció küzdelmeinek, amelyeket a felszabadulásért külföldön folytatott. Maga a zászló másfél méter hosszú és egy méter széles, finom selyemből készült, a középső sávon Szent István tökéletesen kiképezett és a kisebbik címer mása díszíti.

A zászló felavatása és az emigrációs ifjúságnak való átadása ünnepélyes keretek közt folyt le ugyanott. A menekültügyi elnök felolvasta még ROMANELLI Guido ezredes levelét, amelyben népünk nagy barátja fogadja a vándorzászlóbizottság tiszteletbeli elnökségét, amelyet felajánlottak neki.

ROMANELLI ezredes, aki éppen március 15-én töltötte be a nyolcvanadik életévét, de könnyebb meghülés folytán nem jelenhetett meg személyesen, mint eddig minden évben, a Március Idusi ünnepségeken TRIESZTben egyébként ezuttal írásban küldte üzenetét nemcsak a TRIESZTI, de az összes magyar menekülthöz: "Kedves magyar Barátaim! Sajnálom, hogy személyesen nem lehetek jelen ezen a napon azon az ünnepségen, amelyen Önök évről évre megülik a magyar nemzet március Idusát. Amde, ha nem vehetek is

/more/

részt rajta személyesen, lélekben jelen vagyok. Efelől biztosak lehetnek. Ennek bizonyosságául a következő érveket említem meg:

1/ Gondoljanak arra, amit modomban volt cselekednem az Önök ezeréves történelmének egy szomorú korszakában nemzetük érdekében, mint az olasz nép megbízottja.

2./ Résztvettem a nemzeti gyászukban, amikor Magyarország ismét a kommunisták haladás és művelődésseljes rendszerének esett áldozatul.

3./ Az utóbbi kilenc év alatt is azon fáradoztam, hogy a nyugati világ politikai vezetőinek szívét megindítsam az annyi sok, vasfüggöny mögé zárt, művelt nép, így az isztriaiak és a fiemeiek sorsán is. Jól tudom, hogy hangom még ma is a pusztában kiáltó szava. De ettől nem veszttem el bátorságomat, nem csüggedek el és amíg Isten él, mindenkor felemelem majd gyenge szavam az Önök szent ügye és a többi, a szerencsétlenségükben osztozó nemzetek és Olaszország nem kevésbé szent ügye érdekében.

Három évvel ezelőtt ezt irtam a CORVINA című olasz-magyar szemlébe: "Egy tény, Európában nem lesz béke mindaddig, amíg Magyarországnak és a többi közép-, és kelet-európai népeknek, amelyeket ugyanez a balsors sújtott, nem szolgáltatnak igazságot."

Ma is ezen a véleményen vagyok.

Azzal zárom soraim, hogy teljes szívemből köszönöm kedves magyar barátaimnak azon jókívánságaikat, amelyeket a menekültügyi bizottságuk révén fejeztek ki nekem nyolcvanadik születésnapom alkalmából. Ezek a jókívánságok szinte olyan jók estek nekem, mint a családom tagjaiéi.

Éljen, éljen Magyarország!

Guido Romanelli, Ezredes sk."

A Nemzeti dalt Ferenczi János, Reviczky Gyula: Petőfi él c. versét Kovács Évike magyar menekültek szavalták. A közösen elénekelt Himnusz zárta a bensőséges ünnepséget, amelyen a teljes-számu menekülteken és a helyi magyar kolónián kívül magasrangú olasz katonatisztek és egyházi személyek, valamint isztiai, dalmát és fiemei menekültek is résztvettek.

End